www.b00k.gr

Ο Μαυροπίνακας

Ο Μαυροπίνακας

www.b00k.gr

(Κείμενο εκτός βιβλίου)

- Οι εκτυπωμένες σελίδες δεν είναι στη διάσταση του βιβλίου.

- Η αρίθμηση σελίδων προστέθηκε μόνο για το αρχείο PDF.

- Τα κείμενα και τα σχέδια του βιβλίου παρέχονται μόνο για την ανάγνωσή του και για καμία άλλη χρήση.

www.b00k.gr

Ο Μαυροπίνακας

www.b00k.gr

[Ο καθηγητής βρίσκεται στην έδρα ενός ευρύχωρου αμφιθεάτρου. Σβήνει σιγά-σιγά τον μεγάλο μαυροπίνακα από τις εξισώσεις που έγραφε πριν, ενώ ταυτόχρονα οι φοιτητές κάθονται χαμηλόφωνα στις θέσεις τους. Μόλις ησυχάσουν, αρχίζει να τους μιλά]

– [Καθηγητής:] Καλημέρα παιδιά... Είναι όμορφο να βρίσκομαι σε ένα γεμάτο αμφιθέατρο – έτσι για αλλαγή...

[Ακούγεται σιγανό γέλιο από τους φοιτητές. Ο καθηγητής συνεχίζει]

Φυσικά, δεν είναι τυχαίο. Όπως σας είπα την προηγούμενη φορά, αυτό θα είναι το τελευταίο και σημαντικότερο μάθημα της χρονιάς, κι αν κάποιος θα ήθελε να έχει κάποια ελπίδα να 'περάσει', να 'προχωρήσει παραπέρα', δε θα τα κατάφερνε χωρίς την κατανόηση του σημερινού μαθήματος.

Φαντάζομαι πως όλοι σκεφτήκατε πως επρόκειτο για τα θέματα των εξετάσεων. *{Χαμογελά}* Ίσως έτσι και να είναι. Ωστόσο σήμερα δε θα μιλήσουμε για μαθηματικά. Σας παραπλάνησα για να

www.b00k.gr

βρεθούμε όλοι εδώ, τελειώνοντας το έτος, γιατί ήθελα να κάνουμε μια όμορφη συζήτηση, μιας και ίσως δε θα ξαναβρεθούμε πια. Και γιατί είσαστε ακόμα νέοι – στα μάτια μου είσαστε ακόμα παιδιά. Οι μεγάλοι έχουν λιμνάσει, αποστεωθεί, παραιτηθεί. Εσείς όμως, έχετε ακόμα τη ζωή μπροστά σας. Τη ζωή με τις χαρές και τις απογοητεύσεις της. Με τις ελπίδες και τους φόβους της. Με το φως και τα σκοτάδια της.

Λοιπόν παιδιά σήμερα θα μιλήσουμε για «αξίες», και άλλα «είδη υπό εξαφάνιση», αν ίσως ευδοκίμησαν ποτέ. Οπότε, ελπίζω να με συγχωρέσετε που θα αφιερώσω το τελευταίο δίωρο της χρονιάς σε κάτι άνευ πρακτικής σημασίας... Απλά χρεώστε μου λίγο χαμένο χρόνο...

Λοιπόν... Το σημερινό μάθημα... «Αξίες...» Ο πίνακας είναι άδειος, η κιμωλία ανέπαφη, κι οι λέξεις πολλές... Ποιος θα ήθελε να ξεκινήσει αυτό το «χαμένο δίωρο»;

[Για λίγο δεν απαντά κανείς. Ύστερα ένας φοιτητής *{/φοιτήτρια, το φύλο δεν έχει σημασία}* μιλά πρώτος...]

«***Αλήθεια***»

[Ο καθηγητής γράφει τη λέξη με το πρώτο γράμμα κεφαλαίο και τα υπόλοιπα μικρά κάπου αριστερά στον πίνακα. Ύστερα, ακριβώς από κάτω της προσθέτει τη λέξη «***Ειλικρίνεια***». Κατόπιν γυρίζει προς τους φοιτητές και ρωτά]

– [Κ(αθηγητής):] Είναι συνώνυμα;

– [Ένας φοιτητής, μετά από λίγο:] Όχι.

– [Κ:] Γιατί;

– [Ο ίδιος φοιτητής:] Κάποιος μπορεί να μιλά με ειλικρίνεια, μα να αγνοεί την αλήθεια.

– [Ο καθηγητής προσθέτει τη λέξη «***Γνώση***» στον πίνακα κάτω από τις προηγούμενες και ξαναρωτά:] Σε τι άλλο διαφέρουν;

– [Ένας άλλος φοιτητής απαντά:] Στο βάθος...

– [Κάποιος άλλος φοιτητής σχολιάζει:] ...Έχουμε έναν ωκεανολόγο ανάμεσά μας...

[Η τάξη γελά]

– [Ο καθηγητής, χαμογελώντας, γράφει τη λέξη «***Βάθος***» στον πίνακα κι ύστερα γυρνά στον προηγούμενο φοιτητή και τον ρωτά:] Δηλαδή;

– [Ο φοιτητής συνεχίζει...] Η ειλικρίνεια έχει κυρίως να κάνει με την καθημερινότητα. Η αλήθεια είναι κάτι ανώτερο, κάτι μεγαλύτερο...

– [Ο καθηγητής γράφει τις λέξεις «***Ανωτερότητα***» και «***Μέγεθος***»

στον πίνακα και συνεχίζει:] Δηλαδή;

– [Φ(οιτητής):] Είναι πανανθρώπινη... Είναι «εκεί».

– [Κ:] Εκεί, πού;

– [Φ:] Παντού.

– [Κ:] Και τότε γιατί δε τη βλέπουν όλοι;

– [Φ:] Δεν είναι πάντα ορατή...

– [Ένας άλλος φοιτητής προσθέτει:] Ή είναι τα μάτια μας θολά... Ή κι ο νους μας...

– [Ένας ακόμα φοιτητής προσθέτει, γελώντας:] Ή είναι η ατμόσφαιρα θαμπή...

– [Μια φοιτήτρια προσθέτει, χαμογελώντας κι εκείνη:] Ή δεν πολυθέλουμε και να τη δούμε...

[Ο καθηγητής γράφει στον πίνακα σε διπλανή στήλη: «**Διαύγεια**», «**Καθαρότητα**», «**Φιλαλήθεια**».

Ύστερα γυρνά στη φοιτήτρια που έκανε το τελευταίο σχόλιο και τη ρωτά]

– [Κ:] Γιατί να μη θέλουμε να δούμε την αλήθεια;...

– [Φ:] Είναι 'σκληρή'... Ξεγλιστράς ευκολότερα απ' το ψέμα...

– [Ο καθηγητής γυρνά στους υπόλοιπους φοιτητές και τους ρωτά:] Συμφωνείτε;

– [Κάποιος άλλος φοιτητής:] Κι εκείνο σε ακολουθεί. Πάντα μας ακολουθούν οι επιλογές μας...

– [Κ:] Τότε;

– [Φ:] Ας πούμε πως σε αυτόν τον κόσμο έχεις περισσότερους φίλους όταν λες ψέματα...

– [Ο καθηγητής προσθέτει τη λέξη «**Φιλία**» στον πίνακα και ξαναγυρνά να τον κοιτάξει, ρωτώντας τον:] Έχεις;

– [Φ:] Είμαστε λιγότερο μόνοι, προσποιούμενοι.

– [Κ:] Είμαστε;

[Ύστερα γυρνά πάλι στους φοιτητές του και τους ρωτά]

– [Κ:] Νομίζετε πως υπάρχει κάποιο νόημα, σε αυτή τη λίστα που γεμίζουμε; Είναι άλλωστε μια λίστα που σε λίγο θα σβηστεί.

– [Κάποιος φοιτητής λέει, αντί απάντησης:] Διάρκεια.

– [Ο καθηγητής γράφει στον πίνακα τη λέξη «***Διάρκεια***» και συνεχίζει:] Λοιπόν, έχει κάποιο νόημα αυτή η λίστα που θα διαρκέσει τόσο λίγο;

– [Κάποιος φοιτητής προσθέτει:] Ουσία.

[Ο καθηγητής προσθέτει τη λέξη «***Ουσία***» στον πίνακα]

– [Κάποιος άλλος φοιτητής απαντά στο προηγούμενο ερώτημα:] Η λίστα θα διαρκέσει λίγο, οι αξίες όχι...

– [Ο καθηγητής χαμογελά. Κατόπιν λέει:] Κι αν δε τις εφαρμόσουμε; Αν δεν περάσουν μέσα μας; Αν δεν πραγματωθούν;

– [Ένας άλλος φοιτητής μιλά:] «Πράξη»

– [Ο καθηγητής γράφει «Υλοποίηση Αξιών» στον πίνακα και αμέσως μετά το σβήνει, και γράφει τη λέξη «***Πράξη***», λέγοντας:] Ας κρατήσουμε τα πράγματα απλά. [Μόλις τελειώσει τη φράση του, μετά από μια ελάχιστη παύση προσθέτει τη λέξη «***Απλότητα***» στον πίνακα.

Ύστερα απομακρύνεται από τον μαυροπίνακα με τις λιγοστές ακόμα λέξεις, τον κοιτά και γυρνώντας προς το αμφιθέατρο ρωτά]

– [Κ:] Η επόμενη λέξη;

– [Κάποια φοιτήτρια λέει:] ***Αγάπη***.

– [Ο καθηγητής γράφει τη λέξη σε νέα στήλη και ρωτά:]
Τι είναι η αγάπη;

– [Κάποιος φοιτητής απαντά:] Μια λέξη στον πίνακα...

[Οι φοιτητές γελούν]

– [Άλλος φοιτητής:] Οι λέξεις έχουν το νόημα που τους δίνουμε...

– [Κ:] Οι λέξεις είναι συχνά μεγαλύτερες από το νόημα που τους δίνουμε...

– [άλλος φοιτητής *{α.Φ}*:] Αγάπη είναι η προσφορά.

– [α.Φ:] Αγάπη είναι η κατανόηση.

– [α.Φ:] Αγάπη είναι το κεκαλυμμένο συμφέρον...

– [α.Φ:] Αγάπη είναι η ανιδιοτέλεια...

– [α.Φ:] Αγάπη είναι το μητρικό γάλα...

– [α.Φ:] Η αγάπη είναι ένα εμπόρευμα κι εκείνο σαν όλα...

– [α.Φ:] Η αγάπη ξεκινά εκεί που ο σαρκικός πόθος σταματά...

– [α.Φ:] Η αγάπη είναι αγνή.

www.b00k.gr

[Ο καθηγητής γράφει τις λέξεις «***Ανιδιοτέλεια***» και «***Αγνότητα***» στον πίνακα]

– [α.Φ:] Η αγάπη είναι άπιαστη.

– [α.Φ:] Η αγάπη είναι ένας αντικατοπτρισμός· αγαπάμε κάτι που δε βρίσκεται εκεί.

– [α.Φ:] Η αγάπη είναι θυσία.

[Ο καθηγητής γράφει τη λέξη «***Θυσία***» στον πίνακα]

– [α.Φ:] Η αγάπη είναι γύρω μας.

– [α.Φ:] Η αγάπη κοιμάται στο βυθό.

[Ο καθηγητής διακόπτει με μια του χειρονομία τον καταιγισμό των απαντήσεων, και προσθέτει:] Ελπίζω κάποτε να τη συναντήσετε, κι όταν τη συναντήσετε να έχετε το Μέγεθος και την Καθαρότητα να τη διακρίνετε... *{Δείχνει τις δύο λέξεις που είχε γράψει νωρίτερα στον πίνακα}* Ωστόσο, υπάρχει η αγάπη που δίνουμε και η αγάπη που παίρνουμε. Και ο κόσμος δεν είναι πάντα γενναιόδωρος, μήτε δίκαιος...

[Γράφει τις λέξεις «***Γενναιοδωρία***» και «***Δικαιοσύνη***» στον πίνακα, κάτω από άλλες ή σε καινούργια στήλη, δεν έχει πια σημασία καθώς οι λέξεις πληθαίνουν και ξαναγυρνά στους φοιτητές και ρωτά]

– [Κ:] Είναι και η Δικαιοσύνη "πανανθρώπινη";

– [Κάποιος φοιτητής απαντά:] Θα έπρεπε...

– [Κ:] Αλλά...

– [Ο ίδιος φοιτητής συνεχίζει:] Αλλά οι άνθρωποι δεν είναι ούτε αντικειμενικοί, ούτε αμερόληπτοι...

– [Κ:] Αλλά... [ενώ γράφει τη λέξη «***Αμεροληψία***» στον πίνακα]

– [Φ:] Συχνά οι μεγαλύτερες αδικίες βαφτίστηκαν δίκαιες, και η κοινή αντίληψη για το δίκαιο δεν ήταν πάντα "δίκαια". Η ιστορία της ανθρωπότητας "κοσμείται" από μια σειρά διακρίσεων...

– [Κ:] Δηλαδή;

– [Φ:] Διακρίσεις για το χρώμα, για το φύλο, για την καταγωγή... Οι άνθρωποι και η ηθική τους κρίθηκαν όχι από τις πράξεις τους, αλλά από κατευθυνόμενες κοινωνικές προκαταλήψεις.

– [Ο καθηγητής γράφει τις λέξεις «***Κρίση***» και «***Ηθική***» στον πίνακα και ρωτά:] Τι είναι η Ηθική;

[Η τάξη σιωπά. Ύστερα κάποιος λέει:]

– [Φοιτητής:] Μια λέξη στον πίνακα...

[Η τάξη γελά...]

– [Κάποιος άλλος φοιτητής:] Μια άγνωστη λέξη... [Οι φοιτητές ξαναγελούν]

– [α.Φ:] Μια ταλαίπωρη λέξη...

– [α.Φ:] Μια ξεχειλωμένη λέξη... [Η τάξη γελά]

– [α.Φ:] Μια καταρρακωμένη λέξη...

[Ένας άλλος φοιτητής προσθέτει:] Όχι η αγαπημένη μου λέξη...

– [Κ:] Γιατί;

[Ο φοιτητής απαντά:] Δεν είναι στη μόδα... Ένα ρομαντικό κατάλοιπο, ένα ερείπιο του παρελθόντος... Μια λέξη ξεχασμένη...

– [Κ:] Γιατί;

– [Φ:] Γιατί είναι πολύ αυστηρή. Γιατί κουνά το δάκτυλο και σου λέει, «Αυτό επιτρέπεται, αυτό όχι...» Γιατί αντιτίθεται στην ανθρώπινη φύση...

– [Ο καθηγητής κοιτά τη λέξη στον πίνακα και συνεχίζει:] Ναι, δεν υπάρχει ηθική στη φύση, είναι γνώρισμα του ανθρώπου. Οπότε, ναι, αντιτίθεται στη ζωώδη φύση του. Αλλά από την άλλη ίσως εκείνη να τον κάνει άνθρωπο. Δεν είμαι τόσο σίγουρος αν έχεις κατά

νου την ηθική, ή την φευγαλέα ηθική των εποχών. Αν κοιτάς το πρόσωπο ή τις δεκάδες μάσκες που του φόρεσαν... Συνήθως εκείνοι που δεν άντεχαν να την αντικρύσουν. Που παραπλάνησαν τους γύρω τους και τον εαυτό τους.

Οπότε, πάμε πάλι... Τι είναι η Ηθική;

– [Ένας φοιτητής:] Το Καλό.

[Ο καθηγητής γράφει τη λέξη «**Καλό**» στον πίνακα]

– [Κάποιος άλλος φοιτητής συνεχίζει:] Το Σωστό.

[Ο καθηγητής γράφει τη λέξη «**Σωστό**» στον πίνακα]

– [Ένας άλλος φοιτητής συνεχίζει:] Το Δίκαιο... Το Ανώτερο... Το Καθαρό... Λέξεις που γράψαμε νωρίτερα... Το να μπορείς να πεις την Αλήθεια. Το θάρρος να μιλάς, να φέρεσαι, να ζεις, να υποτάσσεσαι σε έναν ανώτερο σκοπό. Να παραμερίζεις για να περάσει το καλύτερο.

[Ο καθηγητής γράφει τις λέξεις «**Θάρρος**», «**Σκοπός**», «**Παραμερισμός**» στον πίνακα. Κατόπιν ξαναρωτά]

– [Κ:] Τι άλλο είναι η Ηθική;

– [Ένας φοιτητής:] Το «κίνητρο».

– [Κ:] Δηλαδή;

– [Φ:] Το κίνητρο πίσω από τις πράξεις.

– [Ο καθηγητής γράφει τη λέξη «***Κίνητρο***» στον πίνακα και ξαναρωτά:] Δηλαδή;

– [Φ:] Αν το κίνητρο είναι να δώσεις ή να πάρεις. Η Ηθική λέει 'Δώσε', το συμφέρον λέει... 'Πάρε'.

– [Ο καθηγητής ρωτά, ενώ ταυτόχρονα γράφει τη λέξη «***Δοτικότητα***» στον πίνακα:] Δεν αναμιγνύονται τα δύο;

– [Φ:] Συνήθως όταν αναμιγνύονται, νικά το συμφέρον... Όπως κι αν αποκαλεί τον εαυτό του.

– [Κ:] Πώς τον αποκαλεί;

– [Φ:] Αγάπη, αλήθεια, καλοσύνη... Όλες οι λέξεις που γράψαμε νωρίτερα.

– [Κ:] Άρα το κίνητρο κρίνει τα πάντα. Αν εκείνο είναι ταπεινό, όλες οι λέξεις που γράψαμε είναι ψεύτικες. Χρυσοντυμένα σκουπίδια.

– [Φ:] Ναι.

– [Κ:] Άρα ποιος είναι ο *Σκοπός* αυτών των λέξεων;

– [Φ:] Να μη μείνουν λέξεις.

– [Ο καθηγητής δείχνει τη λέξη «Πράξη» στον πίνακα και ρωτά:] Νομίζετε πως είναι δυνατόν κάτι τέτοιο ή είναι ένας μάταιος κόπος; Ένα χαμένο παιχνίδι; Ένα τρύπιο σκαρί; Μια ψευδαίσθηση μονιμότητας...

– [Φ:] Εξαρτάται...

– [Κ:] Από τι;

– [Φ:] Από εμάς. Από την επιλογή μας.

[Ο καθηγητής γράφει τη λέξη «***Επιλογή***» στον πίνακα και ξαναρωτά]

– [Κ:] Άπαξ;

– [Φ:] Κάθε μέρα.

– [Ένας άλλος φοιτητής:] Όμως κάθε μέρα μας, αντηχεί την προηγούμενη...

– [Κ:] Εκτός κι αν επιλέξουμε να αλλάξουμε... [Γράφει τη λέξη «***Αλλαγή***» στον πίνακα]

[Η τάξη παραμένει σιωπηλή. Ύστερα κάποιος φοιτητής λέει:]

www.b00k.gr

– [Φ:] Νομίζω πως είναι ώρα για διάλειμμα... Είναι η επιλογή μου...

[Η τάξη γελά...]

– [Κ:] Δε θα έχουμε διάλειμμα αυτή τη φορά...

– [Ο φοιτητής προσθέτει:] Όλα έχουν ένα διάλειμμα...

– [Κάποιος άλλος φοιτητής σχολιάζει:] Όχι όλα... Η ζωή δεν έχει...

– [Κι εκείνος απαντά:] Υπάρχει ο ύπνος...

– [Ο άλλος φοιτητής του λέει:] ...Όπως κι εκείνοι που «κοιμούνται» παντοτινά...

[Ο καθηγητής παρεμβαίνει...]

– [Κ:] Δε θα κάνουμε διάλειμμα, αλλά όποιος θέλει μπορεί να κάνει διάλειμμα για όσο θέλει...

[Στη συνέχεια γράφει τη λέξη «***Ελευθερία***» στον πίνακα, ενώ την ίδια στιγμή προφέρει:] ...Να μη συγχέεται με την ασυδοσία...

Πάντως δε νομίζω να σας απασχολήσω για πολύ...

– [Ο προηγούμενος φοιτητής σχολιάζει μονολογώντας:] Τι σχέση έχουν όλα αυτά με τα μαθηματικά;
Με την πραγματική ζωή;

[Κανείς τελικά δεν αφήνει την αίθουσα. Ο καθηγητής συνεχίζει μετά από λίγο]

– [Κ:] Είναι το καλό ή το κακό ανώτερο, και γιατί;

– [Φ:] Δεν υπάρχει απάντηση σε αυτό. Καθένας αποφασίζει ανάλογα με την ποιότητα του 'είναι' του...

– [Ο καθηγητής γράφει τη λέξη «***Ποιότητα***» στον πίνακα, και ξαναρωτά:] Δηλαδή;

– [Φ:] Οι ίδιοι οι κακοί, βάφτισαν τις πράξεις τους καλές, ανά τους αιώνες. Τα μεγαλύτερα εγκλήματα έγιναν, ποταμοί αίματος κύλησαν στο όνομα του καλού. Το καλό του ανθρώπου, το καλό της κοινωνίας, το καλό του Θεού.

– [Ένας άλλος φοιτητής προσθέτει:] Τα μεγαλύτερα ψέματα, ειπώθηκαν στο όνομα της Αλήθειας.

– [Μια φοιτήτρια προσθέτει:] Οι μεγαλύτερες αδικίες, στηρίζονται στο υπόστρωμα της 'Δικαιοσύνης'.

www.b00k.gr

– [Κ:] Αν μη τι άλλο, τουλάχιστον, κι αυτοί που σφετερίστηκαν, που παραχάραξαν, που διεκδίκησαν την αποκλειστικότητα στο καλό, το αληθινό και το δίκαιο, ποτέ δεν ξεστόμισαν πως υπηρετούν το κακό, το ψεύτικο, το άδικο... Ούτε κι οι ίδιοι, δε θα άντεχαν ως τέτοιους τους εαυτούς τους... Ίσως αυτό να είναι μια ένδειξη μιας έμφυτης ικανότητάς μας να διακρίνουμε το ανώτερο, έστω κι αν δεν μπορούμε να το ακολουθήσουμε...

– [Ένας φοιτητής συνεχίζει:] Σαν, βυθισμένοι οπουδήποτε στο νερό, να ξέρουμε μέσα μας προς ποια κατεύθυνση βρίσκεται το οξυγόνο, το σώμα μας να διατηρεί την ανάμνησή του... Έστω κι αν θολωμένοι περιπλανηθούμε μάταια, ή πνιγούμε, χωρίς να βγούμε τελικά στην επιφάνεια...

– [Κ:] Όπως προείπαμε, οι έννοιες ξεπερνούν τις λέξεις που τις περιγράφουν...

[Ύστερα σιωπά για λίγο. Κατόπιν ρωτά]

– [Κ:] Ποιος θα ήθελε να προσθέσει την επόμενη λέξη στον πίνακα;...

– [Κάποιος φοιτητής λέει:] Ομορφιά.

– [Ο καθηγητής γράφει τη λέξη «***Ομορφιά***» στον πίνακα, και προσθέτει:] Εσωτερική και εξωτερική. Και όλοι ξέρουμε την ανώτερη...

– [Κάποιος φοιτητής προσθέτει χαμογελώντας:] Είτε τη φτάνουμε, είτε όχι...

– [Κ:] ...χωρίς η μία να αποκλείει την άλλη... [Ύστερα από μια μικρή παύση συνεχίζει...] Αξίζει τον κόπο και το χρόνο κάτι χωρίς πρακτική αξία;... Μια κούπα, κάνει την ίδια δουλειά, όπως κι αν είναι φτιαγμένη...

– [Ένας φοιτητής παρατηρεί:] Η κούπα θα κριθεί για την ομορφιά της, και το υγρό που κουβαλά, για την αξία του... Το κάθε τι, θα ξεδιψάσει άλλες ανάγκες...

– [Κ:] Η ομορφιά των πραγμάτων, και η ομορφιά του πνεύματος... Καθένα ακτινοβολεί τη δική του λάμψη... Η λάμψη των άστρων, κι η λάμψη του ήλιου...

– [Ένας φοιτητής λέει:] Στη φύση αφθονεί η ομορφιά...

– [Κ:] Η οικονομία της συμμετρίας, και η ομορφιά των χρωμάτων...

– [α.Φ:] Εάν τα συναισθήματα μάς βοηθούν να κατανοήσουμε τις έννοιες βαθύτερα, και η ομορφιά επενεργεί στα συναισθήματα, τότε η ομορφιά και η τέχνη έχουν νόημα παντού...

[Ο καθηγητής γράφει τη λέξη «***Τέχνη***» στον πίνακα]

– [α.Φ:] Η αίσθηση της ομορφιάς είναι σχετική. Αλλάζει με την

www.b00k.gr

εποχή... Με την εκπαίδευση... Οι άνθρωποι δεν έχουν το ίδιο κριτήριο για την ομορφιά...

[Ο καθηγητής γράφει τη λέξη «***Εκπαίδευση***» στον πίνακα]

– [α.Φ:] Νομίζω πως καθένας κατά βάθος γνωρίζει την ποιότητα του έργου του...

– [α.Φ:] ...Ίσως...

– [Ο καθηγητής δείχνει τη λέξη «Ποιότητα» που προϋπήρχε στον πίνακα, και προσθέτει:] Αν κάτι είναι να φτιαχτεί, ας φτιαχτεί έστω όσο το δυνατόν ομορφότερο για τον δημιουργό του...

[Γράφει τη λέξη «***Δημιουργία***» στον πίνακα, και συνεχίζει:] Καθένας άλλωστε έρχεται πάντα αντιμέτωπος με τον εαυτό του...

[Η τάξη σιωπά]

– [Κ:] Ποιος θα ήθελε να πει την επόμενη λέξη;

– [Κάποιος φοιτητής:] Πίστη...

– [α.Φ:] Η πίστη δεν είναι αξία... Είναι φτωχό υποκατάστατο της Γνώσης... Εκτός κι αν εννοείς ευπιστία ή εμπιστοσύνη... Αυτά εννοείς;...

– [Ο φοιτητής δεν απαντά. Ο καθηγητής παρεμβαίνει:] Νομίζω πως θέλει να μιλήσουμε για το άγνωστο. Νομίζω πως θέλει να μιλήσουμε για τον Θεό. Λοιπόν, επόμενη ερώτηση:

Τι είναι ο Θεός;

Ας ορίσουμε το αόριστο...

[Οι φοιτητές γελούν. Για λίγο κανείς δεν απαντά. Ύστερα κάποιος κάνει την αρχή, και οι φωνές χαμογελώντας πληθαίνουν:]

– [Φ:] Ο Θεός είναι αγάπη...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι η γενεσιουργός έλξη...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι μια μάρκα που πουλά...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι ο ήλιος που ανατέλλει και δύει...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι η μη ενσαρκωμένη ψυχή του σύμπαντος...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι ένα νόμιμο ναρκωτικό...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι ο ακατανίκητος πατέρας μας...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι μια αλληγορία για την τελειότητα...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι το τέλος του παιχνιδιού...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι η λύση του γρίφου...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι ο Μέγας Απών...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι το σκοτάδι του σύμπαντος...

– [α.Φ:] Ο Θεός είμαστε εμείς...

– [α.Φ:] Ο Θεός είναι η δικαιολογία μας...

– [Για λίγο δεν ακούγεται καμιά φωνή στην αίθουσα. Αμέσως μετά ένας άλλος φοιτητής από το βάθος της αίθουσας προσθέτει:] Εγώ ξέρω ποιος είναι ο Θεός... αλλά δεν πρόκειται να το αποκαλύψω!

[Η τάξη γελά δυνατά. Όταν τελειώνει, ο καθηγητής συνεχίζει, χαμογελώντας πλατιά:]

– [Κ:] Η Σοφία στη σιωπή:

«...Φθορά του κόσμου η γραφή...»

όπως λέει κάποιο ποίημα.

[Κατόπιν γράφει τη λέξη «***Σοφία***» στον πίνακα και γυρνώντας στην τάξη, ρωτά]

– [Κ:] Τι είναι η Σοφία;

[Πάλι οι φοιτητές δεν απαντούν. Ο καθηγητής τους ενθαρρύνει...]

– [Κ:] Ελάτε, χρησιμοποιήστε τη φαντασία σας.

[Γράφει τη λέξη «***Φαντασία***» στον πίνακα, ενώ οι φωνές των φοιτητών ξεκινούν...]

– [Φ:] Σοφία είναι να λες περισσότερα με λιγότερα.

– [α.Φ:] Σοφία είναι να οπτικοποιείς το αόρατο.

– [α.Φ:] Σοφία είναι το σβήσιμο του θορύβου.

– [α.Φ:] Η Σοφία είναι το όνειρο της Γνώσης: Η Γνώση ονειρεύτηκε τη Σοφία...

[Ο καθηγητής γράφει τη λέξη «***Όνειρο***» στον πίνακα]

– [α.Φ:] Σοφία είναι η θέα του Όλου.

[Ο καθηγητής ξεκινά να γράφει τη λέξη «***Ολότητα***» στον πίνακα]

– [α.Φ:] Η Σοφία είναι η ελπίδα της ανθρωπότητας.

www.b00k.gr

[Ο φοιτητής έχει μόλις τελειώσει τη φράση του και ο καθηγητής ολοκληρώνει τη λέξη "Ολότητα" στον πίνακα, όταν στο αμφιθέατρο αντηχεί ένας απότομος ήχος· ο ήχος της κιμωλίας που σπάει.

Οι φοιτητές σταματούν να μιλούν.

Ο καθηγητής κοιτά στο χέρι του, τη σπασμένη κιμωλία. Μιλά στον εαυτό του:]

– [Κ:] Κράτησε αρκετά, για να μην πω 'πολύ'. Έτσι κι αλλιώς, σύντομα θα τέλειωνε...

[Ύστερα γυρνά προς τους φοιτητές, κρατώντας τη σπασμένη κιμωλία στο χέρι του, και τους μιλά]

– [Κ:] Ο χρόνος μου τέλειωσε.

Θα μπορούσα να είχα γράψει περισσότερες λέξεις, θα μπορούσα να είχα γράψει λιγότερες.

Ο χρόνος μου τέλειωσε. Ο δικός σας όχι.

Κι εδώ θα μπορούσε κάλλιστα να τελειώσει αυτή μας η συζήτηση. Δεν υπάρχει κάποιος λόγος για τίποτα περισσότερο.

Όμως επειδή μάλλον δε θα σας ξαναδώ, αισθάνομαι πως θα ήθελα φεύγοντας να σας πω κάτι τελευταίο – ίσως και να το έχετε ξανακούσει...

[Για λίγο χρόνο σιωπά, κοιτάζοντάς τους. Ύστερα ξεκινά να μιλά]

– [Κ:] Αν σε κάποιον δοθούν, αν κάποιος κατακτήσει ένα ζευγάρι φτερά, σε ένα είδος πλασμάτων προσκολλημένων στο έδαφος, τότε υπάρχουν δυο-τρία πραγματάκια που θα συμβούν.

Το πρώτο που θα του συμβεί, είναι πως αργά ή γρήγορα θα πετάξει.

Αρχικά χαμηλά, στη συνέχεια ψηλότερα. Πόσο ψηλότερα, θα εξαρτηθεί... Από τα φτερά που φόρεσε, από το μέγεθος και τη δύναμή τους. Από τους ανέμους... Θα υπάρξουν ρεύματα ανοδικά, να τον βοηθήσουν να σκαρφαλώσει στα σύννεφα. Θα υπάρχουν ρεύματα καθοδικά ή βροχές που θα τον σπρώχνουνε στο χώμα. Και θα υπάρχει πάντα η βαρύτητα. Να τον προσγειώσει ή να τον γκρεμίσει σαν θα κλείσει τα φτερά του.

[Η τάξη σιωπά. Εκείνος συνεχίζει:]

Το δεύτερο που θα συμβεί με ένα ζευγάρι φτερά, είναι το όφελος που θα αποκομίσει.

Θα ξεκολλήσει από τους ίσκιους γύρω του. Τους ίσκιους αυτού του κόσμου, με τα αμέτρητα σχήματα.
Θα βρεθεί κοντύτερα στο φως.

Οι άνθρωποι με τα προβλήματα και τα κατορθώματά τους, με τις συνήθειες και τις αγωνίες τους θα του φανούν μικρότεροι, οι φαρδιοί δρόμοι τους —εκείνοι στους οποίους και ο ίδιος περπάταγε πριν από λίγο— θα του φανούν στενοί, αυτός ο πλημμυρισμένος λαβύρινθος μια φυλακή, κι οι έξοδοί του πλαστοί, γιατί θα ξέρει πια πως η μόνη του έξοδος ήταν προς τα επάνω.

Το τρίτο που πιθανότατα θα συμβεί είναι πως θα τιμωρηθεί. Άλλοι, η μεγάλη μάζα, απλά θα αδιαφορήσουν, άλλωστε οι περισσότεροι ποτέ δε σηκώνουν το βλέμμα ψηλά. Κάποιοι ελάχιστοι μπορεί να τον χαρούν, βλέποντάς τον να ξεγλιστρά στον ορίζοντα. Πριν να επιστρέψουν στο βηματισμό τους.

Μα οι περισσότεροι απ' όσους τελικά καταλάβουν, ενδόμυχα ή φανερά θα τον χλευάσουν. Θα τον πετροβολήσουν. Θα τον πυροβολήσουν. Κι αν τύχει και γλυτώσει την τιμωρία για την αυθάδειά του, και προσγειωθεί πάλι δίπλα τους, καλώντας τους να τον ακολουθήσουν σε έναν ανώτερο κόσμο, πόσοι νομίζετε πως θα αλλάξουν και

θα φορέσουν τα δικά τους φτερά για να πετάξουν μαζί του, σα φίλοι και σύντροφοι;

Και πόσοι δε θα τον συγχωρήσουνε ποτέ για το θράσος του και για τον ουρανό που ακόμα θα καθρεφτίζεται στα μάτια του, και δε θα δουν στο πλησίασμά του μια ακόμα καλύτερη ευκαιρία για να τον θανατώσουν;

Είστε ακόμα νέοι. Το σώμα σας ακόμα δεν έχει υποστεί την παραμόρφωση της βαρύτητας και στο βλέμμα σας ακόμα λαμπυρίζει το άπειρο.

Τα φτερά σας, αυτά τα ανέτοιμα, υποτυπώδη φτερά περιμένουν πάνω απ' όλα το αίμα της καρδιάς σας για να αιματωθούν και να δυναμώσουν. Για να τολμήσουν να αψηφήσουν κάθε άνεμο. Η επιλογή της πορείας σας και το ύψος της πτήσης βρίσκονται μπροστά σας.

Μη φοβηθείτε τον ήλιο.

Να έχετε μια όμορφη μέρα...

www.b00k.gr

[Οι φοιτητές αρχίζουν να αποχωρούν σιωπηλά από την αίθουσα.

Ο μεγάλος πίνακας έχει αρκετές λέξεις.
Ο καθηγητής τον κοιτάζει ήρεμος για λίγο. Οι φοιτητές έχουν φύγει. Ύστερα παίρνει το σφουγγάρι, και τον σβήνει σιγά-σιγά από άκρη σ' άκρη.

Όταν έχει τελειώσει βγαίνει σιωπηλά από την αίθουσα, ενώ άλλοι φοιτητές έχουν ήδη αρχίσει να μπαίνουν.

Ο μαυροπίνακας είναι άδειος]

www.b00k.gr

www.b00k.gr

Το Δελφίνι και ο Γλάρος

(Όταν δυο ήλιοι συναντιούνται,
τότε δυο κόσμοι ενώνονται για πάντα.)

...Ένα δελφίνι που ονειρεύεται τον κόσμο πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας και ένας γλάρος που έλκεται από τα βάθη. Έχοντας συναντηθεί ένα ηλιοβασίλεμα, όταν ο ήλιος συναντά την αντανάκλασή του στο νερό, θα φύγουν για ένα ταξίδι γνώσης, ενάντια στους περιορισμούς της ίδιας τους της φύσης.

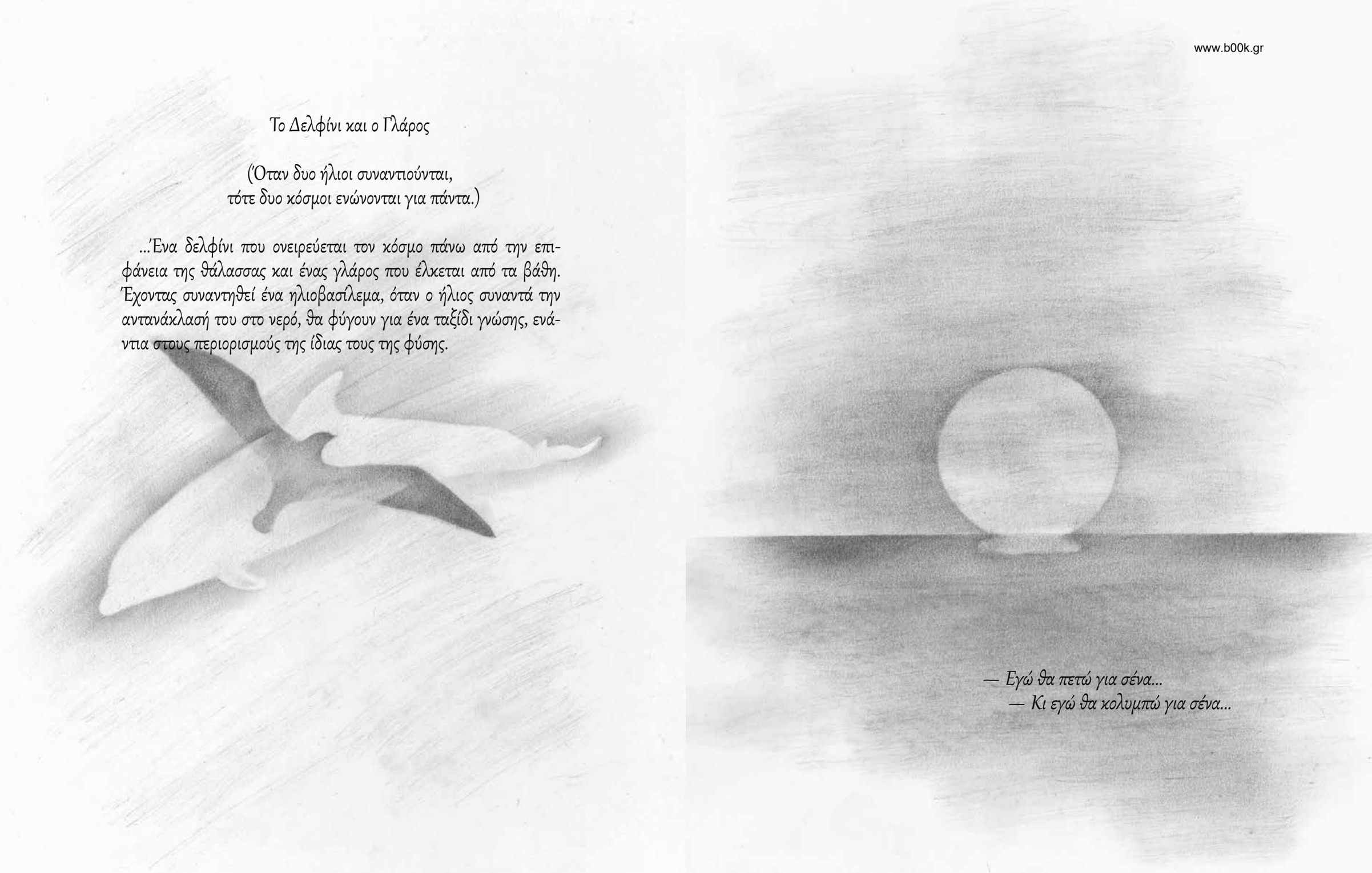

— Εγώ θα πετώ για σένα...
— Κι εγώ θα κολυμπώ για σένα...

www.b00k.gr

Άγγιξέ με...

...Είμαστε μονάχα οι δυο όψεις ενός νομίσματος. Πες μου για σένα! Πες μου με τι μοιάζεις. Είμαι η άλλη σου όψη...

...Τραγούδησε τις πρώτες νότες και σταμάτησε γεμάτο ντροπή. Δε θα 'θελε να το δουν, να το ακούσουν! Ήταν μια μελωδία για νεότερα πιάνα...

...Κι ήταν η πρώτη μου φορά που έβλεπα τόσους μαζεμένους γαλάζιους πλανήτες. Λευκούς και γαλάζιους, με ήλιους κίτρινους στην άκρη του ονείρου τους...

...Ένα βιβλίο δίχως όνομα και περιεχόμενο, που φώναζε τα άλλα βιβλία και τα καλούσε κοντά του, ώσπου τα δάκρυα διέλυσαν τις άδειες σελίδες του...

www.b00k.gr

Η γαλάζια πεταλούδα

(...Σ' όσων κορμιά μικρά, φορούν φτερά μεγάλα...)

Μια πεταλούδα παράξενης ομορφιάς έλκεται στον προορισμό της. Πλουτισμένη από τις φωνές του δάσους θα εισέλθει σε ένα κάστρο εντυπωσιακό — έναν αθάνατο κόσμο πεταλούδων κυριαρχούμενο από έναν ευγενικό βασιλιά. Θα την παγιδεύσει. Θα την οδηγήσει στον ψηλότερο πύργο του. Αφανέρωτη εκεί, σε πολυάριθμα κάδρα στον τοίχο του, βρίσκεται η πιο σπάνια συλλογή από πολύτιμες πεταλούδες.

Εκείνη θα υποχρεωθεί να διαλέξει ή να πετά για αυτόν στους κήπους του ή να θανατωθεί. Εκείνος θα υποχρεωθεί να δει ότι δε μπορεί κανείς να κατέχει εκείνο που δε γίνεται να κατακτηθεί...

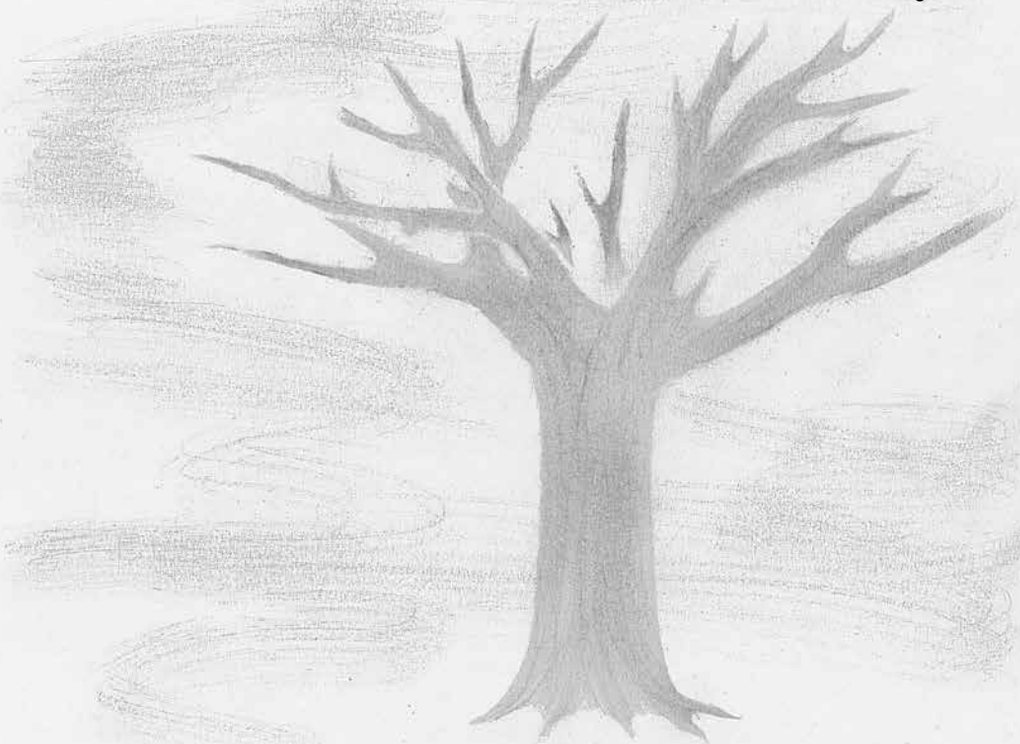

...Πάντα σε περίμενα. Πριν όλα, έλεγα βαθιά μέσα μου πως μια μέρα θα 'ρθεις...

www.b00k.gr

Φύγε από τη γη (Οι άνθρωποι νεκροί...)
— δίγλωσση έκδοση —
στίχοι

Στης νιότης πίσω τη δροσιά,
μέσα στην παιδική χαρά,
Με λέξεις παίζοντας και πάθος,
ξεχάσαμε σωστό και λάθος...

The Underworld
— bilingual edition —
lyrics

Back at the playground of our youth,
playing with words, we lost the truth,
Forgot it somewhere in the mud,
while growing old, and growing sad...

Τα δυο λουλούδια

www.b00k.gr

Πανταχού Απών
— σε έκδοση για τον κινηματογράφο
& σε έκδοση για το θέατρο —

Ονειρεύτηκα τον Άνθρωπο σαν ένα οχυρό που κακό δε θα μπορούσε να το κατακτήσει, δολοπλοκία να το πλανέψει, άδικο να το διαπεράσει. Ένα δέντρο που βέβηλος άνεμος δε θα μπορούσε να λυγίσει. Κάθε ένας, ένας Ήλιος Σοφίας...

Το Βουνό της Αθανασίας

— Είδα σε όνειρο ζωντανό, μια φωνή να μου λέει πως ψηλά πάνω από τις χαρές και τα πάθη των ανθρώπων, βρίσκεται το Βουνό της Αθανασίας. Κανείς δε ξέρει να το βρει, μου είπε, μήτε τι κρύβει στην κορυφή... Μα όλα στο όνειρο τούτο με κινούσαν να βαδίσω προς τα επάνω... Μοίρα, είναι ετούτος ο δρόμος που πήρα ο σωστός, είναι ετούτο το βουνό, εκείνο που ψάχνω;

...Βλέπω τη γη να υφαίνει τις μορφές των ανθρώπων και των ζώων, κι ο θάνατος να τις ξυφαίνει. Βλέπω ένα υφαντό από σκιές και χρώματα, που πασχίζει να ξεφύγει από τον αργαλειό κι απ' το στημόνι του. Που προσπαθεί να φτιάξει μια μορφή χωρίς να την ξέρει, να βρει έναν μελωδικό σκοπό πέρα από το επαναλαμβανόμενο βουητό της μηχανής, έναν δρόμο ανώτερο από τον φιδίσιο παγιδεμό της σαΐτας...

Τα βιβλία, οι στίχοι και ποικίλα πρόσθετα —συμπεριλαμβανομένων περαιτέρω πληροφοριών για το “Προς όλους τους Νέους”— παρέχονται σε διάφορες γλώσσες στο...

www.b00k.gr
(γράφεται με δύο μηδενικά / written with zeroes)